Eesti Teadusagentuur

Kliima

Priit Kilgas

priit.kilgas@etag.ee

Projektitüübid ja taotlemine

Eesti Teadusagentuur

Projektitüübid

- Research and Innovation Action, RIA
- Innovation Action, IA
- Coordination and Support Action, CSA

ELi rahastusvõimaluste portaal:

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

Klaster 5: kliima, energia, mobiilsus

Eesti Teadusagentuur

1) **Kliimateadused ja vastused kliimaneutraalsusele üleminekul**

2) Valdkondadevahelised lahendused kliimapöördeks

3) Jätkusuutlik, kindel ja konkurentsivõimeline energiavarustus

4) Tõhus, jätkusuutlik ja kaasav energiakasutus

5) Puhtad ja konkurentsivõimelised lahendused kõikidele transpordiliikidele

6) Turvaline ja vastupidav transport ning nutikad mobiilsusteenused reisijate- ja kaubaveoks

Kliimateadused ja vastused kliimaneutraalsusele üleminekul

Eesti Teadusagentuur

Kogueelarve 2025: 101,5 mln eurot (2,5-30 mln eurot projekti kohta)

Taotlemine 2025: 06.05.2025 – 24.09.2025

06.05.2025 – 04.09.2025 (eeltaotlus), - 31.03.2026 (täistaotlus)

Eesmärgid: Edendab teadust, mis toetab liikumist kliimaneutraalse ja vastupidava ühiskonna poole.

Üldised aspektid:

- Koostöö teiste projektidega; digitehnoloogiate kasutamine; Lump sum.
- Mudelitele ja tööriistadele on avatud ligipääs, mudelite kood on avalik.
- Mitmel juhul on oluline SSH kaasamine, samuti koostöö globaalse lõuna riikidega.
- Panustamine kliimaraportitesse ja poliitikatesse, koostöö kliima missiooniga.

Climate simulations data and knowledge for optimal support of IPCC Assessments and International Policy

Eesti Teadusagentuur

RIA; 30 mln eurot projekti kohta; 1 projekt

Eesmärgid: Pakkuda kliimamuutuste ennustusi otsustajatele, koordineerida Euroopa teaduskogukonna panust IPCC-sse jt algatustesse.

- Luua kliimamuutuste ennustusi kasutades maa süsteemi mudeleid.
- Võtta arvesse sotsiaalmajanduslikke arenguid.
- Koordineerida kliimaandmete vaatlusandmete ja simulatsioonide uuendamist.
- Parandada kliimamuutuste ennustamiseks kasutatava taristu maastikku.
- Oodatud on koostöö globaalse lõuna riikidega.
- Grandid kolmandatele osapooltele (kuni 60 000 eurot ühele asutusele).

Advancing Earth System Models to increase understanding of Earth system change

Eesti Teadusagentuur

RIA; 7,5 mln eurot projekti kohta; 2 projekti

Eesmärgid: Parandada maa süsteemi muutuste ennustamisvõimet.

- Parandada maa süsteemi simuleerimist, samuti täiustada arusaamist selle vastustest looduslikele ja inimtekkelistele teguritele.
- Parandada koostööd erinevate mudelite loomise viiside vahel.
- Käsitleda nt muutusi kliima ja ilmastiku ekstreemumites, maismaa ja ookeani ning kliima omavahelisi seoseid, maakasutuse ja kliima seosed jt.
- Kasutada digitehnoloogiaid (nt masinõpe, suurandmete analüüs, AI).
- Oodatud on koostöö globaalse lõuna riikidega.

Modelling of mitigation pathways for F-gases

Eesti Teadusagentuur

RIA; 2,5-3 mln eurot projekti kohta; 3 projekti

Eesmärgid: Parandada teadmisi osoonikihti kahandavate ainete ja fluoritud kasvuhoonegaaside (F-gaaside) kasutamisest erinevates maakera piirkondades ja võimalustest nende kasutamise vähendamiseks.

- Hinnata F-gaaside asendamise seoseid energiasüsteemide dekarboniseerimisega.
- Luua modelleerimise tööriistu riiklikul tasandil kasutamiseks, mis hindavad F-gaaside kasutamist ja asendamist külmutusseadmetes, õhukonditsioneerides ja soojuspumpades.

The attribution to climate change, and improved forecasting of extreme and slow-onset climate- and weather-related events and their impacts

Eesti Teadusagentuur

RIA; 6 mln eurot projekti kohta; 2 projekti

Eesmärgid: Parandada arusaamist inimtekkeliste kliimamuutuste mõjust ekstreemsete kliima- ja ilmaolude sagedusele ja tugevusele.

- Edendada inimtekkeliste kliimamuutuste mõju uurimist ekstreemsetele kliima- ja ilmaoludele kombineerides vaatlusi ja mudeleid.
- Arendada metoodikaid erinevate kohapealsete ja kaugseireandmete kogumiseks, et luua või täiustada ekstreemsete sündmuste ja nende mõjude andmebaase.
- Parandada teadmisi, kuidas ekstreemsete kliima- ja ilmaolude ennustusi paremini praktikas kasutada katastroofideks valmisoleku tõstmiseks.
- Oodatud on koostöö globaalse lõuna riikidega.

Adaptation to Climate Change: Effectiveness and Limits

Eesti Teadusagentuur

RIA; 6 mln eurot projekti kohta; 3 projekti; kaheastmeline taotlemine;

Eesmärgid: Aidata praktikuid ja poliitikakujundajaid kliimamuutustega kohanemise lahenduste valimisel, prioritiseerimisel ja hindamisel.

- Parandada arusaamist kliimamuutustega kohanemise efektiivsusest ja piiridest erinevates tingimustes.
- Töötada välja metoodika kliimamuutustega kohanemise hindamiseks.
- Testida ja rakendada seda metoodikat erinevates sektorites, tingimustes või piirkondades (vähemalt 6 juhtumit), teha koostööd kliima missiooniga.
- Selle teema alt rahastatud projektid peavad tegema omavahel koostööd.

Fostering equity and justice in climate policies – Societal Readiness Pilot

Eesti Teadusagentuur

RIA; 4-5 mln eurot projekti kohta; 3 projekti

Eesmärgid: Muuta kliimapoliitikad kaasavamaks ja õiglasemaks, et parandada nende aktsepteerimist huvigruppide poolt ELis ja laiemalt.

- Edendada täielikumat ja interdistsiplinaarsemat käsitlust kliimaõiglusest Euroopa ja globaalse kliimamuutuste leevendamise ja nende mõjuga kohanemise kontekstis.
- Arvesse tuleb võtta ühiskonnagruppide sotsiaalmajanduslike tingimuste, piirkondade ja riikide vahel esinevaid erinevusi.
- Pakkuda välja soovitusi, kuidas disainida ja rakendada õiglast kliimaüleminekut.
- Sotsiaalse valmisoleku piloot (social readyness pilot) – lisareeglid.
- Konsortsiumisse tuleb kaasata vähemalt kolm partnerit madala või keskmise elatustasemega riigist.

Implementing the climate action pillar of the EU-African Union Partnership on Climate Change and Sustainable Energy

Eesti Teadusagentuur

CSA; 3-4 mln eurot projekti kohta; 1 projekt

Eesmärgid: Luua alus edaspidiseks ELi ja Aafrika Liidu (AL) riikide koostööks kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise valdkonnas.

- Luua teekaart ELi ja ALi koostööks kliimamuutuste valdkonnas fookusega kliimariskide vähendamisel ja vastupanuvõime suurendamisel.
- Kaasata Euroopa ja Aafrika rahastajad tulevaste taotlusvoorude tarbeks.
- Kaardistada sobivaid ELi rahastatud projekte, jagada nende tulemusi Aafrika ja Euroopa huvigruppidega, toetada üksteiselt õppimist.
- Disainida ja asuda rakendama võimekuse tõstmise strateegiat (kliimameetmete planeerimine, andmed ja teenused, laiem kaasamine).
- Vähemalt 40% partneritest peab olema Aafrika Liidu riikidest.

Klaster 6: toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond

Eesti Teadusagentuur

1) Elurikkus ja ökosüsteemiteenused

2) Õiglased, tervislikud ja keskkonnasõbralikud toidusüsteemid primaarsest produktsioonist kuni tarbimiseni

3) Ringmajandus ja biomajandus

4) Puhas ja saastevaba keskkond

5) Maismaa, ookean, vesi ja kliimameetmed

6) Vastupidavad, kaasavad, terved ja rohelised maa-, ranniku- ja linnakogukonnad

7) Innovaatiline valitsemine, keskkonnavaatlused ja digitaalsed lahendused rohelise kokkuleppe toetuseks

Kogukondade kestlik areng

Eesti Teadusagentuur

Kogueelarve 2025: 37 mln eurot (6-6,5 mln eurot projekti kohta)

Taotlemine 2025: 06.05.2025 – 16.09.2025

Eesmärgid: Teadus ja innovatsioon, mis toetab maa-, ranniku-, ja linnakogukondade kestlikku ja kaasavat arengut.

- Maakogukonnad on paremini valmis demograafiliste muutustega hakkama saama.
- Linnakogukondadele on kättesaadav keskkonnasõbralik ja tervislik toit.
- Rannikukogukonnad on võimestatud, et hakkama saada kliimamuutustega ja äärmuslike ilmaoludega.

Üldised aspektid:

- Multi-actor approach; SSH kaasamine; eluslaborid; rahvusvaheline koostöö.
- Koostöö teiste projektidega; lump sum.

Innovative solutions for resilient and climate-adapted coastal communities in the Atlantic

Eesti Teadusagentuur

IA; 6 mln eurot projekti kohta; 1 projekt

Eesmärgid: Aidata Atlandi ookeani rannikukogukondadel suurendada vastupidavust kliimamuutustele ja teistele keskkonnamuutustele.

- Parandada arusaamist Atlandi ookeani rannikukogukondade väljakutsetest seoses kliimamuutustega ja traditsioonilistest keskkonnateadmistest tulenevatest lahendustest.
- Luua teadustulemuste ja traditsiooniliste teadmiste töökast, et aidata parandada rannikukogukondade vastupanuvõimet keskkonna- ja kliimamuutustele.
- Luua digitaalne kasutajaliides kohanemislahenduste levitamiseks.
- Testida töökasti ja kasutajaliidest eluslaborites (nt linnades, saartel jne).
- Toetada õppimist ja kogemuste vahetamist.
- Projekti lõpuks saavutada TRL 7; kaasata vähemalt 3 Atlandi ookeani äärset riiki.

Lisainfo

Eesti Teadusagentuur

Klaster 5

- 06. mai – Euroopa Komisjoni 5. klastri infopäev Brüsselis ja veebis
- 06. mai – GREENET projekti korraldatav partnerlusüritus Brüsselis

Klaster 6

- 20.-21. mai – Euroopa Komisjoni virtuaalne infopäev
- 27. mai – CARE4BIO projekti korraldatav füüsiline partnerlusüritus Varssavis
- 22. aprill – „Põllumajandus, muld, toit“, virtuaalne infopäev
- 8. mai – „Keskkond, ökosüsteemiteenused, elurikkus“, virtuaalne infopäev
- 23. mai – „Ring- ja biomajandus, kestlikud kogukonnad“, virtuaalne infopäev

Partnerlusüritustel osalemise reisitoetus

Eesti Teadusagentuur

Tänan tähelepanu eest!